

Bir Çocuğun Öyküsü

Tuğçe Keleş

Yüksek Lisans Öğrencisi, Akdeniz Üniversitesi, Gerontoloji
Adres: Gerontoloji Bölümü, Akdeniz Üniversitesi, Antalya, Türkiye
E-posta: kelestugcee@gmail.com

Geliş Tarihi: 8 Aralık 2017; Kabul Tarihi: 28 Aralık 2017
doi: 10.24876/senex.2017.7

Künye: Keleş, T., (2017). Bir Çocuğun Öyküsü [Dedem Bir Kiraz Ağacı, Angela Nanetti, İstanbul, 2011, Günışığı Kitaplığı, 158 s.]. *Senex: Yaşlılık Çalışmaları Dergisi*, 1, s.83- 85

Çocuk Kitabı Değerlendirmeleri Dedem Bir Kiraz Ağacı

Özgün Adı: Mio Nonno Era Un Ciliegio
Yazar: Angela Nanetti
Resimleyen: Anna Bulbusso & Elena Bulbusso
Türkçeleştiren: Sema Tuksavul
Yayınevi: Günışığı Kitaplığı
18. Basım
ISBN: 978-9944-717-67-0

Original Title: Mio Nonno Era Un Ciliegio
Author: Angela Nanetti
Illustration: Anna Bulbusso & Elena Bulbusso
Translation: Sema Tuksavul
Publisher: Günışığı Kitaplığı
18th Edition
ISBN: 978-9944-717-67-0

Dedem Bir Kiraz Ağacı; Angela Nanetti tarafından 1998 yılında kaleme alınan ve Türkiye'deki ilk baskısı Günışığı Kitaplığı tarafından 2011 yılında Türkçe Edebiyata kazandırılan bir çocuk romanıdır. Yazar Angela Nanetti; bu alanda kaleme aldığı eserleriyle Hans Christian Andersen, Chronos Ödülü gibi uluslararası prestije sahip ödüller alan ve dünya çapında tanınan bir yazardır. Ayrıca yazar, yaklaşık yirmi dile çevrilen Dedem Bir Kiraz Ağacı adlı eseriyle 2002 yılında Alman Gençlik Edebiyatı Ödülü'ne de aday gösterilmiştir. Angela Nanetti'nin Günışığı Kitaplığı tarafından Türkçe'ye çevrilen başka eserleri de bulunmaktadır. Günışığı Kitaplığı; 1996 yılında kurulan, çocuklar ve gençler için Çağdaş Türk ve Dünya edebiyatından eserler yayınlarken onların hayatlarına dokunmayı amaç edinen bir yayınevidir. Ayrıca Günışığı Kitaplığı'na bağlı

olarak kurulan ON8 markası genç yetişkinlere yönelik eserleri okuyucusuna sunmaktadır. Keçi ismini verdikleri bir e-dergi aracılığı ile düzenledikleri konferanslar ve seminerleri de yayınlayan Günışığı Kitaplığı; çeşitli sosyal sorumluluk projeleri yürüterek okumak arzusu taşıyan her bireye ulaşmayı hedeflemektedir. Benim Dedem Bir Kiraz Ağacı adlı eserle tanışmam da Günışığı sayesinde oldu. Böylece hem onların dünyasına girmiş hem de yeni bir kahramanın hayatında tanıklık etmiş oldum.

Dedem Bir Kiraz Ağacı ile karşılaşılan ilk anda kitabın kapak sayfası insanın dikkatini çekiyor. Suzan Aral tarafından düzenlenen, sıra dışı bir kiraz ağacının ve onun dalları arasında uçan bir çocuğun resmedildiği kapak, okuyucuya kitabın içeriğinin ne kadar yaratıcı olabileceğine dair ipuçları veriyor ve merak uyandırıyor.

Ayrıca kitap içerisinde Anna Balbusso ve Elena Balbusso tarafından hazırlanmış resimlere yer verilmesi ve bu resimlerin anlatılan bölümlerden sonra konulması; okuyucunun hem kendi hayal gücüyle anlatılanı resmetmesine izin vermiş hem de hayal gücüyle oluşturduğu bu resimler ile kitapta yer alan resimler arasında ilişki kurabilmesine olanak sağlamış. Bir çocuğun aile içerisindeki yaşantısı üzerinden kurgulanan bu kitap, sekiz bölüm halinde oluşturulmuş ve her bir bölüm, o bölümde anlatılacaklara atıfta bulundularak isimlendirilmiş. Ayrıca, kitabın girişinde kitap kahramanlarının isimleri ve bu isimlerin okunuşları yazılmış. Bu iki noktada, hem okuyucunun her bölüme dair odağı yakalaması hem de okuma esnasında rahat ederek metne bağlılığını devam ettirebilmesi açısından önemli olduğunu düşünüyorum.

Bir çocuğun aile ilişkilerinde yaşadıklarını, çocuğun kendi ağzından okuduğumuz bu kitap; anne-baba, büyükanne-büyükbaba ve çocuk arasında yaşanan, şehir ve köy yaşantısının odaklardan biri olduğu, bir çocuğun gözünden yaşlanma sürecini görebileceğimiz, hayvanların ve ağaçların yaşamımızdaki yerine değinen muhteşem bir kitap.

Çocuk kahramanımız Tonino, köyde yaşayan anneannesine ve dedesine düşkün bir çocuktur ve onlarla birlikte köyde geçirdiği vakit Tonino için oldukça önemlidir. Özellikle Tonino'nun annesiyle yaşıt olan kiraz ağacı Felice ve özellikle anneannesinin özenerek büyüttüğü kaz Alfonsina, köyde geçirdiği zamanlara dair hatıralarının önemli bir parçasıdır. Anneanesi Teodolinda ve dedesi Ottaviano arasında yaşanan aşk ise Tonino'nun şehirdeki evde bulamadığı sıcaklığı köyde bulabilmesinin önemli sebeplerinden birisidir. Teodolinda'nın ölümü ile sonrasında yaşananlar ve Tonino'nun yaşanan bu değişikliklere karşı bakış açısı, okuyucuyu sürükleyici bir hikayenin içine çekmektedir. Dedesi Ottaviano'nun eşini kaybetmesinin ardından;

eşinin çok sevdiği kaz Alfonsina, kiraz ağacı Felice, kızı Felicita ve torunu Tonino ile kurduğu sıcak ilişki, bir kaybın ardından hayata tutunmak için bir sebebin varlığının ve kuşaklararası ilişkinin ne kadar önemli olduğunu bizlere hoş bir dille anlatıyor. Bu kitabı güçlü kılan en önemli şey ise hayata dair birçok şeyi vererek okuyucuya neden sonuç ilişkisi kurma imkanı sağlaması. Ottaviano Dede'nin yaşadığı topraklara gelen el koyma kararı, bunun ardından hastalanarak şehre gidip orada kalmak zorunda olması ile bu yaşananların sonucu olarak Ottoviano'nun bazı bilişsel bozukluklar yaşayarak bir bakım evine yerleştirilmesi ve sonrasında Ottoviano, kızı Felicita ve Tonino arasında yaşananlar, kurulan bağlar ve bu bağların Tonino'nun gözünden yansıtılması okuyucunun olayları birçok boyutta değerlendirmesine yardımcı oluyor.

Kuşaklararası ilişkilere yapılan vurgu kitabın neredeyse her sayfasında karşımıza çıkıyor. Paylaşım, dayanışma, sevgi ve bilginin karşılıklı olarak aktarımı kuşaklararası ilişkiler açısından sıklıkla işlenen noktalardan. Kuşaklararası ilişkiler çerçevesinde şekillenen olumlu ailesel ilişkiler ağının bu denli sade ve anlaşılır bir şekilde kaleme alınması, anlatılmak istenenin yerine ulaşmasına da oldukça yardımcı oluyor. Örneğin; kitabın yetişkin karakterlerinin çeşitli deyişlerle fikirlerini anlattığı durumlarda Tonino'nun bu deyişleri gerçek anlamıyla düşünmesi ve bunlara verdiği tepkiler, okuyucuya hem eğlenceli bir anlatım sunmuş hem de metnin öğretici yönünü kuvvetlendirmiş.

Bir diğer önemli nokta ise yaşlanma sürecinin bu ilişkilere dahil edilmesi açısından oldukça önemli. Özellikle, yaşlanma sürecinde insanların yaşadıkları yere duydukları bağlılığın ne kadar önemli olduğu, yaşlanma sürecine dair değişik yaşlar için farklı yansımalara yer verilmesi ve aslında bir kiraz ağacının ve bir kazın da bu süreç bağlamında yer edinmesi kitabın özgünlüğünün bir göstergesi niteliğinde.

Angela Nanetti'nin bir çocuğun gözünden aile ilişkilerini kaleme aldığı bu eser; özenle kurgulanmış; yazar tarafından anlatılmak istenen şeylerin metnin her aşamasında sıkmadan güzel bir üslupla yer bulduğu, sıcak, içten, ocuk ve yetişkin okuyucular için hayaller dünyasının

ufuklarında gezinebilmek adına bir kapı açan, hayatı düşünmeye teşvik eden ve tüm bunları farklı bakış açıları kazandırarak yapan; eğlenceli, eğitici ve bir o kadar da hayatın içinden bir kitap olarak okuyucularını bekliyor.